

ANALĪTISKS PĀRSKATS PAR MANDĀTU UN IESNIEGUMU KOMISIJAS DARBU 5., 6. UN 7. SAEIMĀ

Saeimas Mandātu un iesniegumu komisijas galvenie uzdevumi 5., 6. un 7. Saeimas laikā ir palikuši gandrīz nemainīgi, piemēram, tādi kā deputātu pilnvaru apstiprināšana, iedzīvotāju un juridisko personu iesniegumu izskatīšana, Iesniegumu biroja pārskatu apstiprināšana un citi, tomēr izskatāmo jautājumu loks pēdējo gadu laikā ir būtiski paplašinājies. Līdz ar Latvijas Republikas likumdošanas pilnveidošanu, citu valstu pieredzes apgūšanu, valsts institūciju darba sakārtošanu, pilnveidojies arī Mandātu un iesniegumu komisijas darbs.

5. Saeimas pilnvaru laikā Mandātu un iesniegumu komisijā aktuālākie izskatāmie jautājumi bija par deputātu iespējamo sadarbību ar bijušās PSRS un LPSR Valsts drošības komiteju, par deputātu valsts valodas prasmi, kā arī dažādi saimnieciskie jautājumi.

6. Saeimā komisijā izskatāmo problēmu loks: deputātu ētikas jautājumi, deputātu ienākumu deklarācijas, priekšlikumi Saeimas Kārtības ruļļa pilnveidošanai.

7. Saeimas pilnvaru laikā (līdz 2001. gada novembrim) aktuālie jautājumi: administratīvie pārkāpumi, ikgadējās valsts amatpersonu deklarācijas, priekšlikumi informācijas pilnveidošana par deputātiem Saeimas mājaslapā, kā arī priekšlikumi grozījumiem likumos.

Mandātu un iesniegumu komisijas darbs 5. Saeimā

5. Saeimā Mandātu un iesniegumu komisijā tika ievēlēti 8 deputāti. Komisijas galvenie uzdevumi bija pārbaudīt vēlēšanu materiālus, sūdzības par vēlēšanām, ja tādas ir un ir iesniegtas noteiktā kārtībā, kā arī izskatīt deputātu lietas un iesniegumus par deputātiem, deputātu frakcijām

un komisijām, ja par tiem ir saņemti iedzīvotāju, iestāžu vai organizāciju iesniegumi.

1993. gada rudenī Saeima Mandātu un iesniegumu komisijai uzdeva pieprasīt un sagatavot materiālus, kā arī izstrādāt priekšlikumus par mandātu anulēšanu Saeimas deputātiem, kuri ir bijuši saistīti ar bijušās PSRS un LPSR Valsts drošības komiteju. Līdz ar to komisijas darbs 5.Saeimā raksturīgs ar lielu slēgto sēžu skaitu, kurās tika izskatītas deputātu personīgās lietas. Totalitāro noziegumu izmeklēšanas komisija nodeva tās rīcībā esošos dokumentus Mandātu un iesniegumu komisijai. Komisijas uzdevums bija ziņot Saeimas sēdēs par 5. Saeimas deputātiem, kuri ir minēti Valsts drošības komitejas dokumentos. Slēgtās sēdes netika protokolētas.

Komisija sagatavoja un iesniedza Saeimā izskatīšanai "Ziņojumu par Saeimas deputātiem, kuri minēti Latvijas PSR Valsts drošības komitejas aģentūras dienesta dokumentos". Saeima 1994. gada 27. aprīļa sēdē uz šī ziņojuma pamata pieņēma lēmumu pārtraukt 5. Saeimas deputātu G.Andrejeva, E.Inkāna, A.Kreitusa, R.Milberga un A.Siliņa mandātu darbību līdz tiesas spriedumam par sadarbības ar VDK fakta pierādīšanu.

Mandātu un iesniegumu komisija izskatīja vairākus iesniegumus, kuros izskanēja sūdzības par Valodas likuma noteikto normu neievērošanu Saeimā. Komisija aicināja atsevišķus deputātus nokārtot Valsts valodas prasmes atestāciju.

Komisija apstiprināja Iesniegumu biroja sagatavotos pārskatus, kā arī izstrādāja priekšlikumus Iesniegumu biroja Nolikumam. Komisija saskārās ar vairākām saimnieciskām problēmām saistībā ar Iesniegumu biroja telpām un aprīkojumu, kas tika veiksmīgi atrisinātas. Iesniegumu birojs pārvācās no telpām Klosters ielā uz telpām Mazajā Trokšņu ielā.

Komisija izskatīja vairākus jautājumus un sūdzības, kas skar deputātu ētikas jautājumus. Tika saņemta sūdzība par 5. Saeimas deputāta Jāņa

Straumes izteikumu 1993. gada 4. novembra Saeimas sēdē, kā arī iesniegums par atsevišķu deputātu saistību ar banku "Olimpija" un G-24 kredītu. Komisija konstatēja, ka Saeimas kārtības ruļļa 75. un 76. pants neparedz šādu gadījumu izvērtējumu Mandātu un iesniegumu komisijā.

Mandātu un iesniegumu komisija izstrādāja vairākus priekšlikumus papildinājumiem Saeimas Kārtības rullī. Komisija ierosināja izdarīt grozījumus Saeimas Kārtības ruļļa 10. pantā, paredzot, ka deputātiem Mandātu un iesniegumu komisijā jāiesniedz deklarācija par valsts valodas prasmi un divas reizes gadā arī ienākumu deklarācija. Komisija izstrādāja arī priekšlikumu grozījumiem "Pilsētas Domes, rajonu Padomes un pagasta Padomes vēlēšanu likumā", kā arī citus priekšlikumus.

Priekšlikumā par papildinājumiem Saeimas Kārtības ruļļa 75. pantā, komisija atteicās no to lietu vērtēšanas, kas skar deputātu ētikas jautājumus.

Komisija izskatīja Saeimas Prezidija sagatavoto informāciju par deputātu kavējumiem. Komisija sagatavoja lēmuma projektu "Par 5.Saeimas deputāta Joahima Zīgerista izslēgšanu no Saeimas sastāva", pamatojoties uz Saeimas Kārtības ruļļa 18. panta 4. punktu.

Mandātu un iesniegumu komisijas darbs 6. Saeimā

6. Saeimā Mandātu un iesniegumu komisijā tika ievēlēti 9 deputāti.

Viens no galvenajiem komisijas darbības virzieniem bija deputātu pilnvaru pārbaude un mandātu apstiprināšana.

Komisija izskatīja vairākas sūdzības par 6. Saeimas deputātiem. Tika izteikts lūgums anulēt deputāta mandātu 6. Saeimas deputātam Valdim Krisbergam. Vēlāk, pamatojoties uz Latvijas Republikas ģenerālprokurora iesniegumu, Saeima deva atļauju uzsākt kriminālvajāšanu pret V.Krisbergu.

Komisija saņēma vēstuli, kurā iedzīvotāji izteica protestu pret Māra Vītola aktivitātēm akcijā, kurā studenti pauda savu attieksmi pret iesaukšanu obligātajā militārajā dienestā. Tika saņemta sūdzība arī par deputāti Guntu Gannusu, kurā tiek norādīts, ka deputāte nav pildījusi savas saistības, nenomaksājot rēķinus.

Komisija izskatīja iesniegumu par iespējamo 6. Saeimas deputāta sadarbību ar bijušās PSRS un LPSR Valsts drošības komiteju. Šajā lietā tika veikta izmeklēšana, lai noskaidrotu, kurš izplatījis un nosūtījis masu informācijas līdzekļiem Saeimas priekšsēdētājai Ilgai Kreitusei adresētu dokumentu.

Komisija apstiprināja Iesniegumu biroja sagatavotos pārskatus par saņemtajiem iesniegumiem.

Komisijas sēdēs daudzkārt tika diskutēts par jautājumu, vai Saeimā būtu nepieciešama Ētikas komisija. Deputāti iepazinās ar materiāliem par citu valstu parlamentu komisiju darbu ētikas jautājumu risināšanā, kā arī vairākkārt tikās ar Ētikas padomes pārstāvjiem. Komisijas priekšsēdētājs izstrādāja Saeimas deputātu ētikas kodeksa projektu. Šajā sakarībā notika arī publiska diskusija masu mēdijos. Deputātu ētikas kodekss Saeimā netika pieņemts.

Mandātu un iesniegumu komisija izstrādāja 6 priekšlikumus likumprojektam “Grozījumi Saeimas Kārtības rullī”. Komisija ierosināja papildināt Saeimas Kārtības ruļļa 6. pantu, kas nosaka, ka par vēlēšanu materiālu pārbaudi, kā arī sūdzībām un par savas darbības rezultātiem Mandātu un iesniegumu komisija ziņo Saeimai. Saeimas Kārtības ruļļa 179. pantā tika ierosināts papildināt Iesniegumu biroja ikmēneša atskaiti ar norādi par iesniegumu izskatīšanas termiņiem.

Komisija ierosināja papildināt Saeimas Kārtības ruļļa 18. pantu, nosakot, ka deputāts ir jāizslēdz no Saeimas sastāva, ja viņš izstājas no frakcijas, kuru izveidojusi tā partija vai partiju apvienība, no kuras

saraksta attiecīgais deputāts ievēlēts. Šo priekšlikumu Saeima neatbalstīja.

6. Saeimas pilnvaru laikā Mandātu un iesniegumu komisija izveidoja divas apakškomisijas. 1995. gada novembrī tika izveidota apakškomisija, kuras uzdevums bija pārskatīt, pilnveidot un saskaņot deputātu ienākumu deklarācijas ar Saeimas Kārtības ruļļa normām, kamēr atsevišķu Korupcijas novēršanas likuma pantu normu stāšanās spēkā bija atliktas. Komisijas izteica rakstisku aicinājumu 6. Saeimas deputātiem ievērot Saeimas Kārtības ruļļa 10. un 11. panta prasības. Sākot ar 1996. gada aprīli Valsts amatpersonu deklarācijas apkopo un pārbauda Valsts ieņēmumu dienests, līdz ar to deputātiem vairs nav jāiesniedz ienākumu deklarācijas Saeimā.

1996. gada novembrī tika izveidota apakškomisija darbam pie Deputātu ētikas kodeksa projekta.

Komisija izskatīja Valsts ieņēmumu dienesta sagatavoto informāciju par pārkāpumiem, aizpildot Valsts amatpersonu deklarācijas. Komisija nolēma lūgt Ģenerālprokuratūru pēc lietu izmeklēšanas pabeigšanas informēt Saeimu par konkrētām personām, kuras pārkāpušas deklarāciju aizpildīšanas kārtību.

Komisija izskatīja Ģenerālprokuratūras veiktās pārbaudes materiālus par to, kā Saeimas deputāti ir ievērojuši Saeimas Kārtības ruļļa un Korupcijas novēršanas likuma normas. Komisija sagatavoja lēmuma projektu "Par Saeimas Kārtības ruļļa un Korupcijas novēršanas likuma pārkāpumu novēršanu".

Mandātu un iesniegumu komisija 6. Saeimas pilnvaru laikā izskatīja 4 administratīvos protokolus, no kuriem 3 bija Valsts policijas Ceļu policijas pārvaldes iesniegumi, 1 bija Jēkabpils rajona tiesas lūgums atļaut saukt pie administratīvās atbildības 6. Saeimas deputātu par nepakļaušanos Ceļu policijas inspektoram.

Mandātu un iesniegumu komisijas darbs 7. Saeimā

7.Saeimā Mandātu un iesniegumu komisijā tika ievēlēti 6 deputāti. Viens deputāts tika atsaukts no Mandātu un iesniegumu komisijas sastāva, un pašlaik komisija darbojas 5 deputātu sastāvā.

Viens no svarīgākajiem komisijas darbības virzieniem ir vēlēšanu rezultātu pārbaude un deputātu pilnvaru apstiprināšana.

Līdz 2001. gada novembrim Mandātu un iesniegumu komisija ir izskatījusi 41 administratīvo lietu, no kurām 26 ir Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Ceļu policijas pārvaldes iesniegumi un 15 Valsts ieņēmumu dienesta iesniegumi ar lūgumu piekrist deputātu administratīvai sodīšanai. Vairākkārt uz komisijas sēdēm tika uzaicināti Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvji.

Komisija noturēja vairākas slēgtās sēdes saistībā ar Jāņa Ādamsona lietu un viņa iespējamo darbību bijušās PSRS Valsts drošības komitejas struktūrās. Komisija sagatavoja un iesniedza Saeimai izskatīšanai lēmuma projektu "Par deputāta Jāņa Ādamsona izslēgšanu no Saeimas sastāva".

Komisijas deputāti tikās ar Vācijas Bundestāga vēlēšanu rezultātu pārbaudes, imunitātes un Kārtības ruļļa ievērošanas komisijas un Bavārijas landtāga Petīciju komisijas deputātiem, kā arī iepazinās ar šo komisiju darbību.

Komisija izskatīja un sagatavoja atbildes uz iedzīvotāju un juridisko personu iesniegumiem.

Komisija izskatīja Prezidija sagatavoto informāciju par Saeimas deputātu kavējumiem.

Komisija izskatīja un pieņēma zināšanai Valsts ieņēmumu dienesta sagatavoto informāciju par Korupcijas novēršanas likuma izpildi, ko, Valsts ieņēmumu dienests iesniedz Saeimā, atbilstoši Korupcijas novēršanas likuma 34. panta otrajai daļai.

Komisija sagatavoja priekšlikumus “Grozījumiem Korupcijas novēršanas likumā” 23. un 29. panta papildināšanai.

Komisija sagatavoja priekšlikumus papildinājumiem Saeimas Kārtības rullī, lai veicinātu informācijas par deputātiem Saeimas mājas lapā pilnveidošanu un noteiktu kārtību, kādā ziņas sniedzamas un papildināmas.

Komisija iesniedza priekšlikumus grozījumiem Administratīvo pārkāpumu kodeksā saistībā ar Korupcijas novēršanas likumu, kā arī citus priekšlikumus likumdošanas pilnveidošanai.

Komisija aicināja deputātus savlaicīgi iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā ikgadējās valsts amatpersonu deklarācijas, kā arī nosūtīja visiem deputātiem palīgmateriālus deklarācijas aizpildīšanai. Beidzoties ikgadējo valsts amatpersonu deklarāciju par 2000. gadu iesniegšanas termiņam, deklarācijas bija iesnieguši visi 7. Saeimas deputāti.

Mandātu un iesniegumu komisija apstiprināja Iesniegumu biroja sagatavotos pārskatus par saņemtajiem iesniegumiem, jauno Iesniegumu biroja nolikumu un darbinieku amatu aprakstus. Deputāti iepazinās arī ar Iesniegumu biroja darbu un problēmām, pieņemot apmeklētājus. Komisija aicināja Saeimas frakcijas regulāri informēt Iesniegumu biroju par apmeklētāju pieņemšanu Saeimas frakcijās vai partiju birojos, kā arī par apmeklētāju pieņemšanas laiku grafikiem un izmaiņām tajos.

Mandātu un iesniegumu komisija analizēja Iesniegumu biroja dokumentu apriti saistībā ar kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un izvērtēja Iesniegumu biroja kvalitātes vadības procesu “Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu saņemšana, nodošana adresātam un atbilžu sagatavošana”.

Mandātu un iesniegumu komisija ar šā gada septembri ir sākusi darbu jaunajās komisijas telpās Torņu ielā 3/5. Būtiski uzlabojušies komisijas darba apstākļi un darba organizācija.

**MANDĀTU UN IESNIEGUMU KOMISIJĀ IZSKATĀMIE
JAUTĀJUMI 5., 6. UN 7. SAEIMAS PILNVARU LAIKĀ**

5. SAEIMA	6. SAEIMA	7. SAEIMA
Deputātu pilnvaru pārbaude	Deputātu pilnvaru pārbaude	Deputātu pilnvaru pārbaude
Valodas likuma izpilde Saeimā	-	-
Deputātu ētikas jautājumi	Ētikas jautājumi, Deputātu ētikas kodeksa projekts	Deputātu ētikas jautājumi
Iesniegumu biroja pārskatu apstiprināšana	Iesniegumu biroja pārskatu apstiprināšana	Iesniegumu biroja pārskatu apstiprināšana
Priekšlikumi, papildinājumi likumdošanā	Priekšlikumi, papildinājumi likumdošanā	Priekšlikumi, papildinājumi likumdošanā
Kavējumi	Kavējumi	Kavējumi
Iedzīvotāju iesniegumu un sūdzību izskatīšana	Iedzīvotāju iesniegumu un sūdzību izskatīšana	Iedzīvotāju iesniegumu un sūdzību izskatīšana
Deklarāciju izveide	Deklarāciju pilnveidošana	Organizatoriskais darbs ar ikgadējām valsts amatpersonu ienākumu deklarācijām
-	Iesniegumu izskatīšana par administratīvajiem pārkāpumiem	Iesniegumu izskatīšana par administratīvajiem pārkāpumiem
Tikšanās ar citu valstu parlamentu pārstāvjiem	Tikšanās ar citu valstu parlamentu pārstāvjiem	Tikšanās ar citu valstu parlamentu pārstāvjiem
-	VID informācijas par Korupcijas novēršanas likuma izpildi izskatīšana	VID informācijas par Korupcijas novēršanas likuma izpildi izskatīšana

– tabulā izcelti aktuālākie un visvairāk izskatītie jautājumi.

Sagatavoja Mandātu un iesniegumu komisijas konsultante
Adrija Rēpele
e-pasts: adrija@saeima.lv